

§ KS 61

Remiss från Utbildningsdepartementet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Ärendebeskrivning

Regeringskansliet har remitterat betänkandet SOU 2024:87 ”Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov” till bland andra Landskrona stad.

Beslutsunderlag

Förslag från kommunstyrelsens arbetsutskott, daterat den 1 april 2025 § 47

Stadsledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-04-02

Individ- och familjenämndens yttrande, daterad 2025-03-17

Utbildningsnämndens yttrande, daterad 2025-04-02

Utbildningsdepartementets remisshandling, daterad 2025-01-14

Utbildningsdepartementets remissbrev, daterad 2025-01-21

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att ställa sig bakom individ- och familjenämndens och utbildningsnämndens yttranden och översända dem till Utbildningsdepartementet såsom stadens egna.

Kommunstyrelsens beslut expedieras till:

Utbildningsdepartementet

Individ- och familjenämnden

Utveckling och ekonomi

Handläggare: Johan Larsson

Ordförandebeslut gällande remiss av SOU 2024:87 Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov

Individ- och familjenämnden har enligt antagen delegationsordning, punkt 1.1, delegerat rätten att fatta beslut i sådana brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas (i enlighet med 6 kap. 36 § Kommunallagen) till individ- och familjenämndens ordförande samt socialutskottets ordförande.

Beslut

Att ordförande i Individ- och familjenämnden överlämnar ovanstående ärende till Kommunstyrelsen som svar på remiss av SOU 2024:87 Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet- skolans och socialtjänstens behov.

Tony Christensen

Individ- och familjenämndens ordförande

Detta delegationsbeslut är godkänt digitalt och saknar därför egenhändiga underskrifter.

Expedieras till: Stadsledningsförvaltningen

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Ordförande: Tony Christensen

Individ- och familjenämnden

Utveckling och ekonomi

Handläggare: Caroline Barudzija

SOU 2024:87 Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet- skolans och socialtjänstens behov

Sammanfattning av ärendet

Regeringskansliet har remitterat betänkandet SOU 2024:87 *Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet- skolans och socialtjänstens behov*. Remissinstans är bland annat Landskrona stad. Individ- och familjenämnden har från Kommunstyrelsen fått en internremiss gällande synpunkter på betänkandet som en del av beredningen av ärendet, varför följande svar ges.

Förslag till beslut

Att ordförande i Individ- och familjenämnden överlämnar ovanstående ärende till Kommunstyrelsen som svar på remiss av SOU 2024:87 *Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet- skolans och socialtjänstens behov*.

Ärendet

Bakgrund

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 att uppdra åt en särskild utredare att lämna förslag till åtgärder för att förbättra arbetet med säkerhet i skolväsendet (dir. 2022:86). Utredningen hade från början inriktning mot att förebygga, förhindra och försvåra skolattacker men genom tre tilläggsdirektiv (dir. 2023:22, 2023:120 och 2024:7) utvidgades det ursprungliga syftet med olika frågeställningar som handlar om att motverka alla former av brott inom skolväsendet och i samhället.

Utredningens kartläggning och analys handlar om skolans, socialtjänstens och brottsbekämpande myndigheters behov av att utbyta sekretessreglerade uppgifter om enskilda individer i brottsförebyggande syfte.

Utredningen föreslår en ny sekretessbrytande bestämmelse i 10 kap. Offentlighets- och sekretesslagen (härefter OSL) som anger att sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL inte hindrar att en uppgift som rör en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan,

sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller den kommunala vuxenutbildningen lämnas till den skolenhet eleven tillhör om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott, det kan antas att uppgiften behövs i skolans verksamhet för att förebygga eller förhindra detta och det med hänsyn till planerade eller pågående insatser eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

Utredningen föreslår också att tillämpningsområdet för 35 kap. 10 c § OSL utvidgas. Bestämmelsen ändras så att sekretessen enligt 35 kap. 1 § OSL inte hindrar att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket lämnar uppgift om en enskild till socialtjänsten eller till Statens institutionsstyrelse om uppgiften kan antas bidra till att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet. En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Vidare föreslås att en sekretessbrytande bestämmelse förs in i 23 kap. OSL, som innebär att sekretessen enligt 23 kap. 2, 3 och 5 §§ OSL, inte hindrar att en uppgift om en enskild lämnas till socialtjänsten om uppgiften kan antas bidra till att förebygga brottslig verksamhet. En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Yttrande

Individ- och familjenämnden ställer sig positiv till utredningens förslag om nya sekretessbrytande bestämmelser och en utvidgning av tillämpningsområdet för 10 kap. 35 § OSL.

Ny socialtjänstlag

Individ- och familjenämnden konstaterar att de föreslagna bestämmelserna är i linje med förslaget till ny socialtjänstlag där det tydliggörs att socialnämnden ska arbeta förebyggande och motverka brottslighet. Ju tidigare socialtjänsten och andra aktörer blir informerade om förhållanden av vikt, desto tidigare kan förebyggande insatser sättas in för att i förlängningen undvika mer ingripande insatser.

Samtycke

Individ- och familjenämnden delar utredningens bedömning kring att utgångspunkten för informationsdelningen mellan socialtjänst, skola och polis fortsättningsvis bör vara samtycke från den enskilde. Individ- och familjenämnden ser en viss risk i att de sekretessbrytande bestämmelserna

kan komma att användas istället för att försök görs att få ett samtycke från den enskilde pga exempelvis tidsbrist.

Socialtjänstens verksamhet bygger på frivillighet och en utgångspunkt är att det förebyggande arbetet ska ske i samförstånd med barnet eller den unge och ett utlämnande bör därför i möjligaste mån ske i samförstånd med den unge eller dennes vårdnadshavare.

Individ- och familjenämnden instämmer därför i att informationsdelning med stöd av de föreslagna sekretessbrytande bestämmelserna alltså bör vara aktuellt först när möjligheterna att lämna uppgifter med den enskildes samtycke är uttömda.

Individ- och familjenämnden konstaterar att samtycke till informationsdelning erhålls i de flesta fall men att detta inte utesluter att det kan uppstå situationer då den enskilde inte samtycker till informationsdelning. Utifrån dagens lagstiftning är en informationsdelning med skolan i vissa situationer inte möjlig utan den enskildes samtycke. De föreslagna bestämmelserna skulle vara användbara i dessa situationer för att ändå få till en informationsdelning.

Tilliten till socialtjänsten

Socialtjänstens verksamhet är beroende av att de enskilda som vänder sig till verksamheten känner förtroende för denna. Ett utökat informationsutbyte kan medföra en risk för att samarbetet mellan socialtjänsten, vårdnadshavare och barn kan försvåras vilket i sin tur kan leda till att färre söker hjälp.

Överlappning

Individ- och familjenämnden konstaterar att de föreslagna bestämmelserna delvis överlappas av anmälningsskyldigheten i 14 kap. 1 § SoL. Detta kan innebära att samma typ av uppgifter kan omfattas av såväl den anmälningsskyldigheten som den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen om individen är under 18 år. Dagens sekretesslagstiftning uppfattas redan idag som komplex. Överlappningen riskerar att medföra att sekretesslagstiftningen uppfattas som än mer komplex.

Beslutsunderlag

Individ- och familjeförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-03-12

Emira Talic
Förvaltningschef

Johan Agerblom
Verksamhetschef

Denna tjänsteskrivelse är godkänt digitalt och saknar därför egenhändiga underskrifter.

Expedieras till:

Utbildningsnämnden

Kvalitet och utveckling

Handläggare: Lina Kenthsdotter Persson

Ordförandebeslut gällande remiss av SOU 2024:87 Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov

Utbildningsnämnden har delegerat rätten, enligt avsnitt A punkt 1 i nämndens delegationsordning, att fatta beslut i sådana brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas (i enlighet med 6 kap. 36 § Kommunallagen) till i första hand utbildningsnämndens ordförande, vid dennes förfall utbildningsnämndens vice ordförande.

Då utbildningsnämndens inte sammanträder förrän den 23 april 2025, och då beslut inte kan avvaktas på grund av att handlingen behöver expedieras till stadsledningsförvaltningen ett tidigare datum än datumet för nämndsammanträdet, fattas därför följande brådskande:

Beslut

Att ordförande i Utbildningsnämnden överlämnar ovanstående ärende till Kommunstyrelsen som svar på remiss av SOU 2024:87 Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet- skolans och socialtjänstens behov.

Ervisa Dani

Utbildningsnämndens ordförande

Detta delegationsbeslut är godkänt digitalt och saknar därför egenhändiga underskrifter.

Expedieras till: Stadsledningsförvaltningen

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: ERVISA DANI

Date: 2025-04-01 19:08:10

BankID refno: 0195f253-0606-71d5-b795-d179acf561a6

Ordförande: Ervisa Dani (L)

Utbildningsnämnden

Kvalitet och utveckling

Handläggare: Ida Lidslot

SOU 2024:87 Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet- skolans och socialtjänstens behov

Sammanfattning av ärendet

Regeringskansliet har remitterat betänkandet SOU 2024:87 *Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet- skolans och socialtjänstens behov*. Remissinstans är bland annat Landskrona stad. Utbildningsnämnden har från Kommunstyrelsen fått en internremiss gällande synpunkter på betänkandet som en del av beredningen av ärendet, varför följande svar ges.

Förslag till beslut

Att ordförande i Utbildningsnämnden överlämnar ovanstående ärende till Kommunstyrelsen som svar på remiss av SOU 2024:87 *Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet- skolans och socialtjänstens behov*.

Ärendet

Bakgrund

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 att uppdra åt en särskild utredare att lämna förslag till åtgärder för att förbättra arbetet med säkerhet i skolväsendet (dir. 2022:86). Utredningen hade från början inriktning mot att förebygga, förhindra och försvåra skolattacker men genom tre tilläggsdirektiv (dir. 2023:22, 2023:120 och 2024:7) utvidgades det ursprungliga syftet med olika frågeställningar som handlar om att motverka alla former av brott inom skolväsendet och i samhället.

Utredningens kartläggning och analys handlar om skolans, socialtjänstens och brottsbekämpande myndigheters behov av att utbyta sekretessreglerade uppgifter om enskilda individer i brottsförebyggande syfte.

Förändringar som berör skolan

Utredningen föreslår en ny sekretessbrytande bestämmelse i 23 kap. 6 b § Offentlighets- och sekretesslagen (härefter OSL), som anger att sekretessen enligt 23 kap. 2 och 3 §§ inte hindrar att en uppgift om en enskild lämnas till en kommunal myndighet inom socialtjänsten, om uppgiften kan antas bidra till att förebygga brottslig verksamhet. En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Vad som föreskrivs i första och andra styckena ska även gälla sekretessen enligt 5 §, i fråga om den kommunala vuxenutbildningen.

Utredningen föreslår även att bestämmelsen i 3 kap. 12 j § skollagen (härefter SkoL) ska utvidgas på så vis att en skolenhet, utöver vad som redan är reglerat, ska överlämna uppgifter om en elev till den mottagande skolenheten om det finns konkreta omständigheter som tyder på att eleven riskerar att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott och uppgifterna behövs i mottagande skolenhets verksamhet för att förebygga eller förhindra detta. En uppgift ska inte lämnas om övervägande skäl talar mot att uppgiften lämnas ut. Vidare ska bestämmelsen inte enbart tillämpas vid byten mellan skolformer, utan även vid byte av skolenhet inom skolformen. Det föreslås även att skyldigheten för den mottagande skolenheten att, när det inte är obehövligt, informera den avlämnande skolenheten om att eleven har tagits emot, ska gälla även vid byte av skolenhet inom samma skolform, och inte enbart vid byte av skolform.

Förändringar som berör socialtjänsten och brottsbekämpande myndigheter

Utredningen föreslår en ny sekretessbrytande bestämmelse i 10 kap. 18 d § OSL som anger att sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL inte hindrar att en uppgift som rör en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller den kommunala vuxenutbildningen lämnas till den skolenhet eleven tillhör om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott, det kan antas att uppgiften behövs i skolans verksamhet för att förebygga eller förhindra detta och det med hänsyn till planerade eller pågående insatser eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

Utredningen föreslår också att tillämpningsområdet för 35 kap. 10 c § OSL utvidgas. Bestämmelsen ändras så att sekretessen enligt 35 kap. 1 § OSL inte hindrar att Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket lämnar

uppgift om en enskild till socialtjänsten eller till Statens institutionsstyrelse om uppgiften kan antas bidra till att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet. En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Yttrande

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag om nya sekretessbrytande bestämmelser och en utvidgning av tillämpningsområdet för 3 kap. 12 j § SkoL.

Samtycke

Utbildningsnämnden delar utredningens bedömning kring att utgångspunkten för informationsdelningen mellan skola, socialtjänst och polis fortsättningsvis bör vara samtycke från den enskilde.

Utbildningsnämnden ser en viss risk i att de sekretessbrytande bestämmelserna kan komma att användas i stället för att försök görs att få ett samtycke från den enskilde på grund av exempelvis tidsbrist.

Utbildningsnämndens verksamhet innebär uppdrag som kräver god relation med vårdnadshavare, barn och elever för att uppnå goda resultat och ett utlämnande bör därför i möjligaste mån ske i samförstånd med den unge eller dennes vårdnadshavare.

Utbildningsnämnden instämmer därför i att informationsdelning med stöd av de föreslagna sekretessbrytande bestämmelserna alltså bör vara aktuellt först när möjligheterna att lämna uppgifter med den enskildes samtycke är uttömda.

Förändringar i offentlighets- och sekretesslagen

Utbildningsnämnden anser att det är angeläget att öka möjligheten för socialtjänsten att lämna uppgifter som, med hänsyn till barnets bästa, är relevanta för skolan att ta del av. Även om utbildningsnämnden stödjer utredningens förslag, bör förslaget ses i ljuset av den nya lag om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna, som trädde i kraft den 1 april 2025. Denna lag innebär att rektorer har en skyldighet att lämna uppgifter till Polismyndigheten som *behövs i den brottsbekämpande verksamheten* (7 § andra stycket lag om skyldighet att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter).

Frågan som utbildningsnämnden ställer sig är om den sekretessbrytande bestämmelsen som möjliggör för socialtjänsten att lämna uppgifter till skolan kommer att användas i den utsträckning som är önskvärd. Utbildningsnämnden ser en viss risk att socialtjänsten kommer att ställas

inför dilemmat att behöva bedöma huruvida uppgifterna är lämpliga att lämnas till polisen innan myndigheten kan göra bedömningen huruvida skolan kan vara i behov av uppgifterna. Detta kan leda till att skolan inte får tillgång till nödvändiga uppgifter. Socialtjänsten behöver värna om barnets eller ungdomens förtroende för myndigheten och då kan det finnas en risk att detta förtroende raderas genom att rektorn uppfyller sin uppgiftsskyldighet. Konsekvensen blir att bedömningen av vad som händer om uppgifterna når Polismyndigheten blir avgörande för vilka uppgifter socialtjänsten kan lämna ut, snarare än vilka uppgifter skolan kan vara i behov av.

Förändringar i skollagen

Utbildningsnämnden ser positivt på en ökad möjlighet till uppgiftsutlämning i samband med att elever byter skolenhet. Precis som utbildningsnämnden har lyft ovan kopplat till rektors uppgiftsskyldighet, finns det även här en viss risk att den avlämnande skolan inför en uppgiftsutlämning först ställer sig frågan om uppgifterna är sådana som närpolisen vid den nya skolenheten kommer att få del av om de lämnas ut, och att det är den bedömningen som avgör vilka uppgifter som lämnas till den nya skolenheten snarare än vilka uppgifter som är relevanta för den mottagande skolan att ta del av.

Det finns även en risk att enskilda elever drabbas negativt av fördomar i samband med skolbyten, då det nya uppgiftsutlämnandet kan försvåra för eleverna att börja om utan att omgivningen har förutfattade meningar om dem. Med detta följer även risken att ungas förtroende för skolan och vuxenvärlden försvagas.

Skydd för uppgifter hos den mottagande skolan

Utredningen redogör för att det inte finns behov av någon överföring av sekretess i samband med att uppgifter lämnas från en myndighet till skolan. Inte heller ser utredningen något behov av ett utökat sekretesskydd inom skolans område. Som utredningen skriver är det inte bara uppgifter om elever som skolan kommer att få del av, utan även uppgifter om personer som finns i elevernas närhet.

När det gäller sekretesskyddet på skolans område så är detta avgränsat till specifika områden. Detta innebär att många av de uppgifter som skolan kommer att få del av, vilka kan vara av känslig karaktär, inte kommer att omfattas av någon sekretess. Utbildningsnämnden efterlyser en utförligare analys av vad detta kommer att innebära och hur detta ska hanteras i praktiken.

Vägledning och stöd

Utbildningsnämnden efterlyser även en mer utförlig analys kring hur uppgifterna i den mottagande skolan ska hanteras. Utredningen framhåller att det ankommer på de enskilda skolenheterna att hantera de mottagna uppgifterna på det sätt de finner lämpligast. Utbildningsnämnden anser dock att det finns behov av vägledning och stöd vid implementering av nya bestämmelser på detta område. Frågor som väcks är hur skolorna ska dokumentera och bevara dessa uppgifter, särskilt när uppgifterna berör andra personer än skolans elever.

Beslutsunderlag

- Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-04-01
- Remissbrev – Ökat uppgiftsutbyte brottsförebyggande arbete – skolans och socialtjänstens behov SOU 2024:87
- Remisshandling – Ökat uppgiftsutbyte brottsförebyggande arbete – skolans och socialtjänstens behov SOU 2024:87

Lena Hjelmström
Förvaltningschef

Lina Kenthsdotter Persson
Verksamhetschef

Denna tjänsteskrivelse är godkänt digitalt och saknar därför egenhändiga underskrifter.

Expedieras till: Stadsledningsförvaltningen